

Передплата

на »РУСЛАНА« виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
 . . . або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
 . . . або 20 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шапкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 5 ул. Ліндого. — Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застережене. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в »Надісланім« 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Еміграція.

Якими хитрими способами еміграційні агенти старають ся підійти нашого мужика, нехай послужить за доказ один свисток зміж паперів надсланих Нодарім з Удіне до громад і селян в Галичині. Сей друкований свисток подає мовто лист якогось Петра Александрова з Гусятинщини, писаний з Аргентини до своїх родичів. Лист писаний зрущеною польскою мовою так, аби був зрозумілий, чи попаде в руки руского чи польского мужика, з всякими неможливими граматичними і лексикальними блудами, аби тим способом задокументувати його »автентичність«. Се письмо виглядає мовби яка допись до гумористичної газети, а прецінь оно мусить зробити своє вражінє між темним селянством, бо має всякі ціхи безсторонности і автентичности.

На селі між мужиками кожний задрукований кавальчик паперу у великій пошані. Інтелігентнійший чоловік, що має понятє про розміри і надужитя новочасної реклїамы, такі надслані анонси звичайно кидає в кут. Але інакше наш мужик. Все, що приходить з почти має для него велике значінє. Він певно буде носити ся з тими паперами кілька тижнів, буде сам читати кожний свисток по кілька разів, прочитувати сусідам, стане обговорювати і на раджувати ся над тими письмами і мимохіть — стає агентом італійского спекулянта. В сей спосіб виробляє ся тема для балачок на цілу зиму, на час безробітя і сільскої скуки. Цікавість будить фантазію, она родить різні пляни а ті викликають надію на незнане а приманчиве щастє за море. Прийде весна — і вже є нові тисячі готових емігрантів.

Згаданий лист як оригінальний документ в еміграційній справі, подаємо так, як він доходить до рук наших мужиків:

List z Argentyny. Pochwalony Jezus Chrystus!

Piszy do Was kochany rodzicy czysci poumirali czy co tam z wami, juz piszy dowas piaty list i nimam zadnyj wiadomosci. Kochany Siostro i wyszwagrzy tutaj dobrzy niesluchajcie nikogo — nikomu nic nie mówcie tylko cicho obydwu szwagier i wyjózefie nanasiu sprzydawajcie cichutko idostawiajcie sie tutaj jak najprendzuj — tutaj bardzodobrzy juzysmy porali byndzimy siac pszynicy, jak byndziecy sie wybierali zabjeczcie z sobo swidry, hybli dłuta wezci zsoba bilieny dosyc koszuli kaftanikuw, kozuchi wyrety chusteczki fartuszki spodni dosyc i proszywas kochana familija odpiszci mi choc na trzy tygodni list przed wyjazdy poklaniamy sie dowas rodzicy Matko Ojciec brat wasyl brat Danijl poklaniamy sie docaluj familiji dowujka dobrata Pawla do brata juzefa do Siostry Helienny i do stryjanki Domiceliji.

A ci którzy poszli na wiosny ich tutaj nima. Poklaniam sie dowas cala familio i to co do Was piszy wszystko prawda nasz pan doktor dal nam pole na dwa roki na spulki a po dwuch rokach sobi kupic albo na wyplat na dziesiec lat a kto chce sobi kupic to cztery morgi za 21 rynski i proszy was Szwagrzy i was Siostro kupic mi za rynski ksiazke polska bo tutaj nima. Jak byndziecie wyjezdzali to proszy brac szifkarty do bunozajrys a ja tam za wami przyjedzie bowy jak z szyfy zyjdziecie to was wezno namigracie a jajuz tam bedzie ino tylko proszy przyslac list choc na trzy tygodni i wi siostro i wi szwagrzy dostawiajcie sie tutaj tu wam sie swiat otworzy powiestzy jest dobrzy cbata juz gotowa woda na pienc metry od chaty i proszy was kochani rodzicy wezcie z sobo choc 2 garcy zyta i 2 kwarty fasoli tu taki fasoli nima, plutna nacerzci na koszuli bo tu takiego nima, a piniendzy jakie Wam sie zostano w Udine jak zaplacicie szyfy trzy macie jak oka w głowie. To pole co ja do obejmil to moza sydzic nanom 10 gospodarzy to jak sie dostaniez szwagrzy tn nie bendzisz znac zadnyj budy bo tu je koło czego robic zeby ino Panbóg dal zdrowie mamy cztery wy dwa plugi dobrzy bardzo dobrzy. Poklaniam sie do Nanosi Goziczki do Nanasi Kubyszyci. Poklaniam sie po stotysiecy razy Bozy kochany jak tu bardzo wesoło jest 15 chat 10 familii rusini 3 familiji moskali lucki ziec sie utopili i z kozuikinczyk wenyenczuk nebyla no ta jedna stara szyfa na jeden dzien przed nami sie utopili a my Bogu dzieki jestesmy na poliu a gruby plutno jak macie to wzionsc ze sobo a poduszki wzionsc wyrety kozuchi oponczy jak no zmozecie bo tu potrzebno A tego polia co ja wzial to gliamnie i gliawas tu tego jest dosyc woly nie wzielis-

my jeno cztery bo nima komu koło tego chodzie i proszy kochany szwagrzy oopisac mi czy pojedchal kosc Lysy i Stefan Abyscy jechali do Bunozajrys A jatam za wami wyjedzi. My jak przyjechali do Bunozajrys to mielismy 200 rynskich Amen Niech bedzie pochwalony Jezus Chrystus.

Adrys Senior *Petro Aleksandrów Tercero Arriba El Salto Departamento Provincia Cordoba, Republica Argentina* Süd America via Budapeszt, Fiume Udine, *Buenos Ayres.*

Najlepiej jechać po zimie z Galicyj dobrzy wtraficie ze mozna bedzie robic.

Aha kochano familio Nas droga kosztowała do Udine z Husiatyna po 16 ryńskich Jak wyjedziecie z domu to juz nie macie się czego bac. Z Husiatyna jechac do Stanislawowa, potem do Budapesztu, potem do Fiume az Fiume do Udine, Szyfkarta z Udine az na nowe kolonie kosztuje tylko 80 zli. Jak przyjedziecie za wody to wszystko za darmo koleja, jedzenie — tu taka zima jak u was w jesieni ino proszy nam odpis choc na trzy tygodni. Pozdrawiam Was Piotr Aleksandrów i Matka i Wasyl i Danyl. Pozdrawiam was po stotysynicy razy Amyn. Kon kosztuje 14 Zlr. i Krowa.

Teraz tu zalozyli nowe kolonie i jest mistce na 100 tysiacz familij. A jeszcz szwagrzy zeby przyjechał z wami Bazyljo bo tu takie ludzie, ze nie umiejo koło mlyna chodzie tuby miał wielki zarobek.

Oryginal tego listu znajduje sie u Michała Doczaka w Spudorkowie poczta Hlatyn w Galicyi.

3 американської Руси.

(Наші здобутки на поли церковнім за 15 літ.)

(Далі).

В тих часах почато лиш на добре будови церков в богато місцевостях, особливо в Пенсильванії. Святищенники і народ заняті будовою церков, крім того на богато ще місцевостях не було своїх святищенників, отже богато святищенників обслуговувало народ на віддаленю соток миль — дальше, єпископи з угорскої Руси не зважали на розпорядженє пропаганди і висилали святищенників жонатих, а ті, хоть не диставали юрисдикций від латиньских єпископів, не дуже тим журились, сиділи на своїх фарах і Бога хвалили. Як видно, не було причини схо-

1 Омелько Цуциня.

Оповіданє

Олександра Катренка.
(1797 р.).

I.

Село Крейдянка річкою Красною розділено на дві далеко не рівні половини. На лівому, низенькому березі тієї річки, по рівному, гладенькому степові розкинула ся, не питаючи ся, не тільки більша, не вбрати і в дві третини, частина села, але і краща і коштовніша, однаково, як на перший погляд, так і на всправжжкі. Хати тут, як одна, всі деревляні, дві чи три є й з залізною покрівлею. Не порідко де у якому дворі вздриш тут і комору, і клуню, і хлівець і загороду. А що вже садки, найбільше вишняки ті, то ледви не в кожному дворі вони існують. В иньчому, найубожійшому, гляди, хоч одно, два дерева нехай буде, але все-ж таки хоч що небудь, та єсть. Сливе не одного двору не вздриш тут без огорожі, без тину, без огороду за хатою з приемними задля українського ока жовто-головими, високими соняшниками, з нагідками, мятою, любистком, з широколистяним гарбузіннем, поспивавшим ся на тини і таким иньчим. В цій частині Крейдянки пробуває

і все панство, вся старшина села: тут і староста тобі живе, тут і писар й урядник, тут тобі і розправа, а он й обдерта, похилена, давно не мазана і школа з такою-ж, як і сама вона, обдертою, обставинами житєвими важкими замученою, пристарковатою учителькою, Харитиною Ивановною в ній.

Правобічний же берег Красної вдає ся високим, крутим, крейдяним, що найбільше, дєне-дє тільки глиняним, червоної, дуже липучої глини. Цей берег з давен давних заснував ся дешевими й убогими крейдянками і крейданочками, які полізли не так вздовж понад річкою, як одна по одній, одна за однією подали ся геть від берега і поспинали ся в гору, та і поліпили ся, як ластівячі гнізда, по всій крейдяній, височенькій горі. Иньчі з тих крейдянок, то примостили ся собі так, на такій крутизни, що з далека, дивлючого ся на них, аж не мала дивовижа бере, як тільки і стоять вони там?! Так і здаєть ся, так і показуєть ся кождому, що ось-ось, хвилина тільки, й така хата перекинить ся собі на лихо, та і скотить ся тобі, покотить ся гарненько, та й шубовтнить ся аж у самісіньку Красну.

На око кождого вагає сумнієть, убога непривітність цієї найменшої, невеличкої, але сталійшої частини Крейдянки. Не вбаче тут ніхто

не то що, приемного задля погляду, садочка якого, верби нехай тільки, але і поганенького деревця, лозини навіть тонкої і гнучкої — і тієї нігде немає. Не вздриш тут нігде, ні в дворі, ні біля двору, ні на березі річки нічого-ж зеленого. Немає тут ані огородів, ані капустників. Куди не глянь, куди не подиви ся усюди одно все біло, та й біло: хати, ґрунт, на якому вони стоять, гора над хатами, все гола крейда. Хата, обгорожена тином стриваєть ся тут дуже порідко. Найбільше-ж то всі двори тут пообперізувані тільки одним ровом, вибитим у крейді, є й обкладені навколо замієть тину великими крейдяними камінюками, простієнько зложеними дружка на дружку. Ступнів на двісті, чи на триста від крутого, сяжнів в 10 заввижки тут берегу Красної, починають ся вже от такі оселі села.

Як ті всі будівлі взагалі не визначають ся своїм възглядним убожеством, але межі ними всіма своєю спільною найнікчемностию з того боку перевершила їх всі і не крейдянка, а крейданочка тільки поганенька, належача старенькій Хіврі Цуциковій. Як Хівря і живе тільки, пробуває у своїй такій хаті, дивувати ся треба! На іграшкову якусь та єї хата зовсім скидаєть ся. Низенька вона до нікуди, маленька з усіх боків до неможливости. Одно

дити ся і радити ся — небезпечности з тоїсторони жадної не було. Однаке кількох священників згрупованих вокруг о. Ханата їдуть з обширним меморандум до делегата папського Сатоллія і йому представляють кривди, які діють ся гр. кат. церкви в Америці. Делегат папський назначає о. Ханата провізоричним управителем ділами гр. кат. церкви в Америці 1892 року. Звісна нам всім ще старокравва протекційна система, інтриги і унідлення при уділюваню, чи при замінах парохій, відбула ся ту в Америці, як взеркалі. Суспензия о. В. Мартяка в Гейзелтон, Па., істория з обсадженням парохії в Лансфорд, Па., се все такі самісенські події, які ми з обридженем полишили в старім краю. Позаяк бл. п. Ханат був чоловік в цілім значіно того слов: gentleman, та щоб не улягати по часті впливам своїх товаришів, понехав ту свою мниму власть, хоть ще довгий час, майже до самої смерті він, всім помагав, чи то при вихлопотаню юрисдикції у єпископів, чи то радою, чи другим яким способом.

В році 1892 дня 14. лютого заложено «Соединеніє» і невдовзі появил ся «А. Р. Вѣстникъ». Наоколо того товариства скупились священники мукачівської дієцезії, а коли о. Гр. Грушка почав видавати в Джерзи Сіті «Свободу», священники з Галичини і з прясівської дієцезії скупили ся около тої газети, а відтак коли заложено дня 22. лютого 1894 р. «Р. Н. Союзъ», згромадились в тім товаристві. Поветали явно проти себе два ворожі табори, котрі в борбі з собою не перебирали ні в словах, ні в средствах.

Треба би ту розібрати бодай коротко питанє: із-за чого бороли ся ті два табори? Відповідь коротка: із-за долара і із-за глупої амбіції — от і готіві принципи до борби. Чому із-за долара?

Первісно належало до певної місцевости і 5 і 8 «плайзів», отже они всі становили одну парохію, згодом відлучилась котрась з місцевостий, побудовала свою церкву і густо-часто без відомости навіть свого дотеперішного пароха спровадили собі священника тому парохови нелюбого, бо аби з иншої дієцезії, як він або зробили ему Strichdurch die Rechnung, бо він хотів ще якийсь час адмініструвати ново-кремену парохію, а відтак свого брата або якого там другого свояка спровадити. Друге, котрийсь із священників їздив рік річно сповідати на далеко віддалену від его парохії місцевість, отже почав уважати ту місцевість за свою філію. Опісля отворила ся парохія близше тої місцевости, отже близший священник почав там доїзджати, з тої причини ненависть і сварка — чому?

одним віконце з того боку, де і двері, тільки і існує в ній, та й те яке! Таке воно завбільшки, як по справдішніх хатах воно тільки причілкове й буває. А двері які! Щоб увійти у ті двері, то хіба у двоє, як кому, зігнути ся треба, більше-ж, чи менше товстенькій ще людині, то ще і боком хіба як небудь приладнати доведеть ся. Але хата таки у хіврі через те, що вона, стара Цуцикова, і сама-ж з себе у всім є зовсім якась іграшкова молодиця. Не дивлячи ся на сливе пять десятиків років життя свого, на зріст вона така маленька, до того й тоненька, що коли-б не потурати на єї зморщену, дуже сторщену як печене яблуко, і жовту, таку жовту як виправлена шкіра, маленьку пику, то кождий би сказав на неї, що з неї не інак, як десяти, або, що найбільше, дванадцятилітнє дівча є. Убога у неї хата, убогий у неї і двір. Не має нічого-ж у дворі у неї. І хоч малий він, але і найприздорова людина, хоч би яка, а ні за віщо у єму не зачепить ся, бо-ж повітре одно там усюди, та й годі; льоху навіть і того там немає.

Від давна давного Хівря вдовує собі. На селі де хто, то навіть і забули вже, чи й був у неї коли чоловік чи ні? Ледви не з самого того часу, як сирота Хівря, до того віковичня наймичка і пристаркувата дівка колись ат то одружила ся з своїм покійним чоловіком, Цуциком на призвіще, вашою людиною те-ж пристарску вона залишила ся на більшу світові однією собі. Не довго вона, бач, з ним прожила. Через місяць, чи що, після шлюбу Хівря зробила ся вже вдовою, хоч про те і не на довго одинокою. Через кілька часу після смерті

бо ту ходить о яких 100 дол. річного доходу. Більше примірів не вичисляю, бо они суть ледкотрі дуже дражливої натурі.

Безперечно, що причиною до вспільних непорозумінь були і личні амбіції. Священники з мукачівської дієцезії все себе уважали за щось вишого і ліпшого від своїх братів прясівчан, а вже галицькі попи то скінчена примудрість. Бели хто в тій точці завинив найбільше, то певно мукачівці, але про се троха пізнійше. Не менче розділяли священників гр. кат. і їх національні приналежности. Мукачівські священники найбільше винародовлені, уживали в дома і в товаристві мови мадярської, хіба в церкві і в відносинах безпосередних з народом они мусіли послуговатись рускою мовою, якої навчили ся в своїй нещасній батьківщині. Ніхто їх за се не винувє, они так були виховані, але за вихованє їх дітий на амер. Руси, де прапор народний руский мусить бути високо здвигнений, щоб поставити чоло против нашого винародовленя, мусить кождий їх винуватити. Священники з прясівської дієцезії стояли близше національних ідей руских тай і звідси походить лучність Прясівчан з Галичанами. Нічо на світі не лучить двох людей так тісно з собою, як їх національна спільність, їх рідна мова, їх рідна пісня.

Тимчасом горячого темпераменту редактор «Свободи» і тремлячий о хліб насущний редактор «Вістника» ганьбили себе як остатні уличники, а народ читав, сьміяв ся і покинував головою.

Священникам нічо не долягало, крім конкуренції о пирохії і плейзи, тай они тихо сиділи, лиш від часу до часу на таких зїздах як посвяченє церкви і на других пригідних правниках побалакали собі про ті всі скандали, які діють ся на амер. Руси.

Аж 6. августа 1895 р. на запрошенє бл. п. о. П. Ханата зїхали ся священники мукачівської епархії до Скрантон Па, і заложили там Братство гр. кат. священників під оікою св. Андрея Первозванного, котрого предсідателім вибрано о. Н. Ханата, а секретаром і касиєром о. Т. Дамьяновича. З прясівських був там один о. Вл. Молчаній, а з галицьких о. Т. Обушкевич. Прочі священники з Прясівчан і Галичан зібрались були день перед тим в Фріланд, Па. і порішили не брати участі в зборах, а причина тому була: донос на о. К. Гуловича і істория обсади парохії в Лансфорд, Па. Винувниками тих двох справ оказались священники дієцезії мукачівської. О. Н. Ханат в письмі до «Свободи» ч. 42. 1896 р. признає, що невластиво поступив при обсаженю парохії в Лансфорд, Па., але донощик на о. К. Головича ше по нині не признав

чоловіка знайшов ся у Хіврі, чи на радість їй, чи на горе, хто его знає, син Омелько. І довели ся-ж бідотній Хіврі з єї Омельком та сутужно-ж ось як сутужно довело ся їй животіти mezi людьми добрими та хрещеними. Було єї життя щоденне, цілі довгі роки, загально холодним і голондим. Власною, невсипучою працею важкою своїх маленьких рук тільки і держала Хівря себе і свого Омелька на білому, ясному, веселому світові. Дуже, дуже працюитою і невгомною була та маленька молодиця. Гірко, до свєрх моці гірко, добувала Хівря собі шматка того хліба і у літку і у зіму де тільки можна їй було та кидала ся вона і по панах і по своїх селянах й усюди. Й от та поденна степова робота по 10 або 15 копіек на день, не рідко ще і на харчах своїх літком, весною й в осени, та прясжа зімою ледві-ледві так сяк прогодували єї з сином. Омелько вилив ся всім у матір і скільки він не ріс, а все нїяк, хоч би трохи як слід, вирости не зміг собі. Все він удавав з себе щось таке невимовно маленьке, що і погляду такого не то що пальцем торкнути, але дивить ся на его і те жаль бере. Як було єму пять років, то ніхто єму більше двох не давав, десяти років він на пяти річного скидав ся. А про те Омелько був з себе жвавенькою, чепуренькою, моторенькою і навіть не по літах своїх розсудливою дитиною. Як звершило ся єму шість років, то Хівря найняла его вже й у найми. Застановила вона его у рік, від зими і до зими, аж за два рублі до сусідного пана Михайла. Там він головне їндиків пас.

— От вже Хіврі нашій і поміч настигла — казали люди. З того часу Омелько там, у того

ся, що зле зробив, підло зробив. В повисше згаданім письмі о. Ханата до «Свободи» згадує він, що помимо запрошенє, ніхто більше з отців не приступив до братства, ані навіть відповіди не прислав. Так затяглась справа аж до конвенції «Соединенія» в Нью Йорку. Перед тим часом розіслав о. Ів. Констанкевич з Шамокін, Па. запрошенє до всіх гр. кат. священників, щоб на 3. червня 1896 р. зїхались до Шамокін, Па. в цілі обговореня ситуації церковної. І справді приїхали слїдуючі: Обушкевич, Ханат, Кор. Лавришин, Каміньський, Степович, Гр. Мартяк, Авг. Лавришин, І. Молчаній, І Шерегелій, Констанкевич, Дмитрів, Ардан і Стефанович. О. К. Голович був на дворі.

(Конець буде).

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Після звісток Pester Lloyd-а зїзд німецького цісаря з російським царем вже постановлений. Се є характеристичне, що до сего зїзду не привязує ніхто великої якоїсь політичної ваги на будуче. Зїзд сей узасадняють прості теперішні відносини, ніхто отже не підсуває єму яких значних цілей. Цар фактично заманіфестував ся вже кілька рази великим врятелем миру, так, що всі критичні проблеми європейської політики зістали усунені. Зїзд сей не може також нарушити приязних відносин між Францією і Росією — хотяй надії Французів — які они покладали на свій союз з царем, не сповнили ся.

Англія силою заняла Кавлюнг в Хінах. Вправді Хіньське правительство конвенцією з дня 9. червня с. р. відступило було Англичанам сю місцевість застерігаючи собі юрисдикцію і певні адміністраційні права, але провінціопальні хіньські власти робили ріжні прикрости Англичанам, так що они силою вдерли ся 17. н. м. до Кавлюнгу а хіньским урядникам і поліціантам казали забирати ся.

Християнсько-соціальный рух звернув на себе увагу Риму. Папа казав кардиналови Масселі розслїдити теорію і істоту сего руху. Комісія кардиналів під проводом Масселіого має так покерувати сим рухом, щоби він не ввійшов в суперечність з наукою церкви. Він бо часом ходить дивними манівцями.

НОВИНКИ

— Земляки! Чи тільки одним Руинам стояти позад усіх народів? Чи одним Русинам тільки в своїй власній хаті чужим богам в три погібелі бити поклони? Чи одним Русинам тільки не мати власного світла у власній домівці? Земляки! Хто вірить в поступ і красшу будучність

пана, і застряг був собі на довго. Там він у єго і виріс. Жило ся Омелькові у наймах тих не дуже щоб погано, коли й не зовсім добре. Був, бач там панич, одноліток Омелькові. Паничеві тому Омелько сподобав ся був і тай з ним затоваришував не по малу. Насамперед Омелько доглядав, пас їндиків, на друге літо пристановлено єго було до гусей вже, далі до свиней, ще далі до телят і таким робам впродовж кілька років він, не відходячи від пана, проминув всі ступні селянської дитинячої наймитової праці. Що року літ з пять Омелко, несучи чи то те, чи то друге, у смак награвав ся з паничем Степаном. Правда, іноді доводило ся Омелькові коштувати де чого і зовсім не смачного. Іноді то панич годував его, впадало, і стусанами, та ще треба було і змаячувати і покоряти ся тому, навіть плакати Омелько не мав можности, хоч би й як боляче панич був єго не побив, бо-ж панич не любив, щоб він плакав і за те ще більше єго він лупцював, або щіпав. Але-ж перепало часто-густо Омелькові від панича і доброго дечого немало: То шматочок смачної булочки він від єго було залучить, то сальця, то що; навіть таку велику ласощ, як цукор Омелько ледві не що дня коштував. Вкупі з паничем Омелько вибирав на Лимані Хомівському чайчині, качачі й пичі яйця, викручували вони з берегів щурів, будували в землі городки, загородки, копали печища і т. и.; полювали й на жаб біля річки, відшукували по горі і гаюк, та били їх. Ще от тоді, біля гусей, або їндиків самотно сидючи Омелько замислював ся було об тому, що як то та добре, смачно, та вільно паничеві жити на світі. Омелько дуже такому життєві зазидував. Бож

свого народу, хто не хоче щоб називано его дитиною «некультурного рабського племені», той постарася помістити свою доньку в широкій атмосфері, той зголосить ся з нею до нашого дівочого інститута в Станіславові. Близьких інформацій уділяє до 31. н. липня п. Емілія Дольницька. (Банк звязковий в Станіславові). Пливить же рускі дівчатонька густою філею до нашого заведеія! — Станіславів 25. липня 1899. За Виділ Товариства Руских женцин Клявдія Чорницьова. Константина Малишка.

— Процес в справі католицкого віча закінчив ся вчера. Засуджено Ходзіцкого на два місяці строгого арешту, обостреного постом що тижня. Копача на три неділі арешту, а академіка П. Виростка на три дні арешту з заміною сеї кари на гривню 15 зр.

— На підвишене платні для урядників желізничних призначило правительство 3 мільони зр.

— Віче академиків сйоністів радило у Львові в середу і четвер. Зібрало ся коло сто учасників. Першу точку порядку дневного загальне положене жидів реферував ак. Шіфлер з Станіславова. Ухвалено завязати організацію академічних сйоніських товариств — старати ся, щоби на університетах призвано жидівську народність — і стреміти до з'організованя жидівського університету людогово. Під конець обряд ухвалено також, щоби академіки сйоністи ані не польщили ані не німеччили своїх імен. Ухвалено в коротці вислати до університетів петиції о признаве жидівської народности. Як бачимо починають і жиди вже чим раз більше рухати ся.

— Найстарша женщина в Австрії Юлія Ебнер умерла недавно в Дольбах, містечку Долішної Австрії. Мала она 102 роки. До остатної хвилі життя тішила ся добрим здоровем.

— Радикальний проєкт упорядкованя університетских відносин в Росії подають «Московскія Ведомости» пропонуючи усунене всіх теперішних професорів а покликане на їх місце нових.

— Почтового голуба з печаткою Köbigstein і кількома іншими невизначними сконфіскувала дрогобидка поліція одному хлопцеві, що власне виніс був его на продаж.

— Спродане горло. Аделіна Патті, як доносять з Лондону, мала продати своє цінне горло одному американському мільонеру за пів мільона франків. Богач однак буде міг тішити ся своїм скарбом доперва по смерті співачки, котра нині ще так багато гроша має в своїм дорогім горлі, що виспівавє ним далеко більші суми за життя.

— Конфіскація лямпок перед образи. Жид М. Крайзлер, гандляр нафти в Кракові мав на складі багато лямпок перед образи святих з виображенем Ісуса Христа, Матери Божої, св. Йосифа та інших святих. Магістрат виходячи з справедливої засади, що продаж таких предметів жидом є чистою профанацією, наказав комісареві сконфіскувати лямпки.

— Російський бальон з двома офіцерами упав дня 26. с. м. в Магерові коло Рави рускої. Були

не треба було, по его думці, паничеві нічого робити, як є. Не треба було ему ані біля індиків тобі, чи гусей тих от так невідступно сидіти, та все на них дивити ся, аж обридли вони, а живи як хоче. Як вітер біжи, куди тобі бажаєть ся, смачно, та солодко їж, пити з ким хоч грай ся, з ким не хочеш, не треба і всі тебе повинні поважати, паничем тебе звивать й у всему навіть піддавати ся тобі.

— Господи! — Не раз важко, важко зітхаючи, думав Омелько. — Чому ти мене паничем не зробив?

Підріє Омелько, підріє і панич. Омелькові вже десять років минуло, паничеві теж. Омелько зробив ся вже роковим наймитом, занявши посаду підпасяча біля череди, яку пас дядько Антон; панича відвезли вчити ся у велике місто Харків до гімназії.

Омелько засумував і не так він засумував за паничем, як з великої, де вона у его і взяла ся, заздрости до його.

— І що воно за місто є той Харків, хоч би его побачити тільки коли? І що воно за гімназія та є? І чому там у ній вчать, що поповчи ся в ній тільки, то вже і паном вийдеш? А що як би так мені довело ся б повчити ся там? Чи не вжеж я б не вивчився б так, як нічі?

От таке і богацько ще дечого у тому-ж напрямці силоміць дізлю у Омелькову дурну голову і не давало ему спокою.

(Далі буде).

се офіцери Петро Петрович Сомиловский і Евгений Александрович Россійский. Взнесли ся они на бальоні «Версаль» дня 26. с. м. о 9. годині рано з Модлина, а того самого дня о 8 годині 15 минут по 11-годиннім воздухоплаванию упав бальон в Магерові, відбувши дорогу около 300 кілометрів. Подорожні вийшли щасливо зі свого «воздушного коня», а громада селян з цікавостією приглядала ся чужим, незаним гостям, що впали з воздуха. Один з подорожних пустив їм «віца» висипуючи пісок з мішків, сказав: «Привезли-сьмо вам нашої землі!» і цікаві видці кинули ся дивитись. Хитрий Москаль, але хитрійший наш Малорос, — так і Магерівці на вид російского дарунку закликали: «Дурний, то такий пісок, як і у нас!» Були між Магерівцями навіть такі мудреці, що казали, що один з офіцерів є сам — цар. Вкінці дістали золоту 5-рублівку на «ачищеную», помогли зложити бальон, а відтак офіцери в товаристві жандармів відіхали до Рави.

— Погірб без небіщика. В Оденс в Данії мав бути похований вояк, що утопив ся. Виступив відділ войска, аби віддати послідні говори, трумну вставлено на караван і похід рушив. Коли вже були недалеко кладовища, надбіг післанець з донесенем, що запевно взято инше тіло, бо вояк той находить ся ще в кістниці. Цілий похід вернув ся назад до каплиці, де показало ся, що трумна була порожня. Служба забула по просту вложити небіщика до трумни.

— Дрібні вісті. Копитом в твар дістав вчера візник Сруль Штерн, котрий хотів увільнити свого коня від упряжи. — В Борцеві підчас сильної бурі ударив грім в двірську стодолу, котра сейчас ціла станула в огні. Від стодолы заняли ся инші двірські будинки і згоріли враз з 50 сянжнями дров. Шкода виносить 10.000 зр. — В Добромили арештовано директора гандльового Банку Муниша Диму з причини дефравдації. — Поліційний агент арештував вчера у Львові Едварда Танта, що перед тижнем ограбив одного пана з зегарка, пуляресу і брилятової шпильки. — П'яний якийсь führer вийшовши з шинку порубав фіякерника, взявши его за когось иншого.

Телеграми.

Відень, 29. липня. Міністерство справ заграничних звернуло увагу міністерства справ внутрішних на се, що часто австрійскі та угорскі емігранти в подорожи до Чилі змушені єуть задержувати ся в Монтевідео, чекаючи на відїзд корабля 8 до 10 днів, через що попадають в страшну нужду. Через що виходить, що емігруючі до Чилі мусять добре заосмотрити ся в гроші.

Відень, 29. липня. Міністер справ заграничних гр. Голуховский повертає через Париж до Відня.

Відень, 29. липня. Міністер справ заграничних гр. Голуховский приїде днесь до Парижа і забавить там кілька днів.

Відень, 29. липня. З провінцій надходять вісті о протестах против §. 14. і о конфіскації розличних письм. Вчера сконфіскувала прокуратурия тижневник Wage за артикул «Проч з цукром».

Відень, 29. липня. Wiener Abendpost подає Табелю, з котрої виходить, що дохід безпосередних податків особистих з р. 1898 вистарчив на признаве опустів першого степеня в реальних податках, потім на розділене трех мільонів зр. межі поодинокі краї а в додатку на часткове покритє другого степеня опустів. З розділеної між краї суми трех мільонів зр. отримали: Австрия долішна 871.898 зр.; Чехи 739.761 зр.; Морєви 306.600 зр.; Стырия 166.237 зр.; Галичина 378.883 зр.; Буковина 42.801 зр.

Білгород, 29. липня. Суд безпроволочный, котрого розправи відбувають ся цілком явно — при чім обжаловані мають оброронців — займав ся дотепер ріжними переступствами і засудив 8 обжалованих на арешт, одного на 6 літ вязниці — одного увільнив. Таку саму процедуру застосують до розправи против обжалованих о участь в заговорі на Міляна.

Білгород, 29. липня. Королі Александер і Мілян не прийняли на аудієнцію бувшого сербского посла в Петербурзі Груїча. Военний суд, що має розслідити справу заговору, підлягає розказам Міляна, яко головноводячого війсками.

Гага, 29. липня. На вчерашнім повнім засіданю мирової конференції прийато остаточню конвенцію о полюбовних судах з тим додатком, що услівя, під якими держави, що не були ре-

презентовані на конференції, будуть могли приступити до конвенції мають бути предметом нарад будучого порозумінє держав приступаючих до угоди.

Малий Фейлетон.

3 теки самоубийця.

Психологічний образок.

(Далі.)

1. лютого.

Дивне диво коїть ся зо мною. Сам сьмію ся з себе... Бо і якже? Невже-ж я дійсно люблю? Соромно мені до сього признати ся. Ет, кину думати про таку нісенітницю.

2. лютого.

Ні, я не в силі викинути єї зі свого серця. Без неї мені не жити; я єї мушу мати, мушу, — кляню ся! Вона мені взаїмна.

Та чом-же вона в замкненім інституті живе? Чому не можу з нею частійше бачитись? Ні, — мушу до неї написати, хоч кілька слів. Вона мене зрозуміє, вона-ж така добра, — мов ангел.

3. лютого.

Пекольний жар; спрага душить, —
Кругом пісчане море...
Диви! оаза! Там біжить
Нещасний путник, — боресь!
Послідних сил ще раз добув.
Руєло ріки розкрилось...
Біжить що сил; пристав, — глянув, —
Марою всею розпилось.

І я з бідною свій тягнув
Тяжкий леміш по ниві.
Про людську долю я забув,
Не знав, що дві щасливі.
В безвіря море я пірнув,
Страдав пекольні муки!
Поволи бувбим так заснув, —
Не знаючи розпуки.

Як мрія ти на шляху стала,
Як сонце ясна, гожа.
Збудив ся я; душа бажала
Полинуть в рай... О, Боже!
Ледви всьміхнулось щасте-сонце, —
А вже у тьму запало.
З розпукою гляджу в віконце:
Пропало, ох пропало!
Моя ти надїє, верни ся, верни ся!
Як мучує, страдаю, — диви!
Хоть раз ще до мене ти сонце всьміхни ся,
Відтак, як що хочеш, — зайди...

5. лютого.

Діждав са наконець відповіди від неї. О, бодай було-б мені не довело ся ніколи нинішнього дня дожити!

Погордила безпощадно осудила; відкинула...

За скоро ви цвѣти
Весняні зацвѣли:
За скоро ти серце
Моє полюбило.

Притискують морози,
Головка знідїє;
Покине тя мила, —
І серце замліє.

Веснівка! ще лютий,
Сподій ся ще зради!...
На хорєє серце
Нема ліку-ради.

Веснівка вмирає, —
Тобіж треба жити,
Та мучитись вічно,
На віки тужити.

Не час еще цвѣтко,
В зимі розцвітати;
Не важ ся, ти серце,
За скоро кохати!

Хоть навіть приїдеть ся,
Без краю тужити, —
Зітхай та бори ся,
Не важ ся любити!

8. лютого.

Вітер віє, завиває,
Стогне та воркує.
Ох, ніхто, ніхто не знає,
Що моя грудь чує!

Данта пекло кипить в груди,
Сльоз в очах не має
В устах спрага. Доки буду
Мучиве? Я не знаю.

Зглянь ся, виліч; одно слово, —
Я здоровий буду.
Кинь відтак, забудь вже мила,
Може й я забуду...

9. лютого.

Нудно, сумно, душно в груди,
Годї вже сказати!
Темно всюди пусто всюди, —
А чого? — не знати.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1899.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
	6:10	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова		1:55	6:20	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:50	з Брухович, від 7. мая до 10. вер. включно		2:08	6:15	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	7:10	з Зимної-води		2:45	6:30	до Іцкан (Галацу, Ясс, Букарешту) Сучави	
	7:40	з Янова		8:30	8:45	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	7:55	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		9:10	9:10	до Скольного, до Лавочного (1. лпп. до 12. вер.)	
	7:44	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		9:25	9:25	до Янова	
	8:05	на дв. головний		9:35	9:35	до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої		9:53	9:53	дв. гол.	
1:30	9:00	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		10:10	10:10	до Беззця, Рави рускої, Сокаля і Любачова	
	11:15	з Ярослава і Любачова		12:50	12:50	до Янова від 1. липня до 15. вересня вкл. тільки в неділі і свята	
1:50	11:55	з Іцкан, Чернівців і Станиславова		2:15	2:15	до Брухович тільки від 1. липня до 10. вересня включно в неділі і свята	
	1:01	з Янова		9:45	9:45	до Іцкан (Ясс, Букарешту)	
	1:40	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного тільки від 7. вер. до 15. пад. включно		2:55	2:55	до Кракова (Відня) Хабівки ч. Ряшів	
2:20	5:15	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		3:05	3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2:35	5:40	на дв. голов.		3:15	3:15	до Янова від 1. мая до 30. вересня вкл.	
	5:55	з Сокаля, Беззця і Любачова		3:20	3:20	до Зимної води тільки від 7. мая до 10. вер.	
		Ніч					
8:45	6:10	з Кракова (Відня) Самбора, Хирова		Ніч			
	6:20	з Іцкан, Сучави		6:21	6:21	до Іцкан, Радовець, Кімполонга, Сучави	
	7:58	з Янова від 1. до 31. мая і від 16. до 30. вересня щоденно, а від 1. червня до 15. вересня тільки в неділі і свята		6:40	6:40	до Кракова (Відня) від 1. черв. до 15. вер.	
	8:15	з Брухович від 7. мая до 30. червня і від 16. серпня до 10. вересня вкл. щоденно		6:50	6:50	до Янова від 1. чер. до 15. вер. т. в дн. б.	
	8:14	з Брухович від 1. липня до 15. вересня щод.		7:00	7:00	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
	9:21	з Янова тільки від 1. черв. до 15. вер. вкл.		7:10	7:10	до Сокаля і Рави рускої	
	9:55	з Кракова (Відня, Берліна), Сянока, Пешту		7:20	7:20	до Тернополя дворець головний	
12:30	10:10	з Чернівців, Іцкан (Букарешту), Сучави		7:42	7:42	дворець Підзамче	
	10:08	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		7:47	7:47	до Янова від 1. жовтня до 30. мая 1900	
	10:25	на дв. голов.		8:35	8:35	> > > 1. до 31. мал і 16. до 30. ж. щод.	
	10:30	з Лавочного (Пешту) Хирова		9:10	9:10	> > > 1. чер. до 30. жов. в нед і св.	
	12:10	зі Скольного, Калуша		2:36	2:36	до Іцкан (Ясс, Галацу), Сучави	
	3:05	з Підволочиск на дворець Підзамче		10:50	10:50	до Кракова (Відня, Варшави), Сянока	
	3:30	на дворець головний		11:10	11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
2:16	6:00	з Кракова (Відня), Самбора, Сянока		11:32	11:32	дв. Підзамче	
				4:10	4:10	до Кракова (Відня, Берліна)	
				5:50	5:50	до Брухович від 7. мая до 10. вересня	

ЗАМІТКА: Пора нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красницьких ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Серце плаче, — звук німіє;
Вже-вже доживаю.
Ледво-ледво дух вже тліє, —
А чого? — не знаю.

Сум і горе; за тугою
Вже лише зітхаю.
Що се чинить ся зі мною?
О, я знаю! знаю!..

12. лютого.

Колиб ти знала, що то ночи
В безсонню провести,
Як в серцю жар, як плачуть очи...
Важкі, страшні то сни!
Блага Бога, щоб свитало,
І жду і жду і жду...
Дарма, — ніч! ніч! Тебе обняла
Розпука... я клену!

Безсонні ночи, безцільні мрії,
І ви томлячі сни!
О, ви могуті, ви страшні,
Як ті голодні льви!

13. лютого.

„I serce ma podobne do dawnej świątyni,
Spustoszałej nieporogó i czasów koleja,
Gdzie bóstwo nie chce mieszkać, a ludzie się
[śmieją“.

Mickiewicz-Rezygnacya.

14. лютого.

Душа моя в тузі ся розпливає,
На ум так сунуть ся сумні гадки,
Боротись хочу, — сили вже не маю,
Хотів-бим плакати, — очи вже сухі,
І голос стрягне в горлі, і не вчує
Ніхто, як кликають му в тяжкій розпуці.
Ніхто не знає, як душа горює!
Забуттвй всіми гину в адській муці.

(Далі буде).

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженєм,

3¹/₂⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженєм,

а всі иньші находячі ся в обігу 4¹/₂⁰/₀ Асигнати касові з 90-дневним виповідженєм будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4⁰/₀ з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.

Учитель

орган руского Тов. педагогічного двотижневник педагогічно-науковий, виходить від 1-го червня 1889 у Львові ул. Вірменська ч. 2. Передплата на цілий рік 3 зр., на пів року 1.60 кр., на чверть року 1 зр.

РОБІТНЯ СУКОНЬ ДАМСКИХ Емілії Соколовскої

у Львові, Ринок ч. 29, 1. п. приймає ласкаві замовлення і виконує їх густовно і по приступних цінах.

НАУКУ КРОЮ уділяє в особіних годинах. Замісцеві паночки приймає на помешканє

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовлення і посередничать в закупні:

Світло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку лосо місце продукції.

Зі складів висилає: КАВУ по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9:20, 10:20, 10:70, 11:20, а спеціальність по 12:20 франко ЕІНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3:70, 4:10, 4:90 франко. — Иньші товари по умірених цінах.

ЛЕВ ЛОПАТИНСКИЙ.

ДО БРАЗИЛІЇ

Драма з галицького еміграційного руху в 4. актах.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

СВЕКРУХА

комедия в 3. актах з сільського життя.

Ціна книжки брошурованої 30 кр.

БЕАТА і ГАЛЬШКА

історична трагедия в 5. актах — з другої половини XVI. віку.

Ціна книжки брошурованої 40 кр.

Конкурс на мужа

шутка в 5. актах з міського побуту.

Ціна книжки брошурованої 35 кр.

ЯБЛОЧНИКАР

комедия в 1. актї опрацьована після німецького.

Ціна книжки брошурованої 15 кр.

Книжки оправлені в полотно з хорошими витисками о 15 кр. більше.

На поchtову пересилку 5 кр.

Замовлення з провінції у автора ул. Сакраменток ч. 10. Львів.

У Львові набути можна в Ставропільській книгарні.

Артист.-літературні Новини

виходять книжками величини 5—7 печатних листів. Зміст: беллетристика і поезия, оригінальна і перекладана. Програма в заголовку: сильніше узгляднюване артистичного викінчення навіть найбільш тенденційних творів, — артизм у змісті і формі.

Ціна книжки з пересилкою: 1 кор.; оздобно оправної 2 кор.

Видавець: М. Заячківский, Львів, улица Зибликевича, число 34.

Хорі на легкі

одержать завсїгди певну поміч або шільгу по ужитю мого >Мальтолю<, який я винайшов. Кашель, хрипка, астма, флегма, ката, легких і гортанки, дерте в горлі і п. устають по кількох днях.

Сотки уживають сего средства з найліпшим успіхом, як про се свідчать свїтлі подяки, що надходять кожного дня. Мальтоль не є якимсь тайним средством, але препаратом, втвореним після мого власного способу з екстр. мальт. комп., а продажу сего средства дозволена поліційно і часто поручають его лікарі.

Ціна 3 пушок м. 4,90, 6 пушок м. 9,00, 12 пушок м. 16,00 за гроші або післяплатою.

Фляшка на пробу мар. 2,10.

Wilhelm Bieber Fabrikant des Maltol Königsberg i. Pr.

Академик

пошукує лекції на час феїп.

Адрес: М. Ф.

post. rest. в Гадинківцях.